

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA.411.001.03.2023

Pani
Magdalena Moskwa
p.o. Dyrektora
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
w Bytomiu

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Bytomiu
ul. Strzelców Bytomskich 16
41-902 Bytom

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

D/23/501 Realizacja wypłat dodatku węglowego.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Bytomiu ¹ ul. Strzelców Bytmskich 16 41-902 Bytom
Kierownik jednostki kontrolowanej	Magdalena Moskwa, p.o. Dyrektora MOPR ² , od dnia 7 marca 2023 r. do nadal. Poprzednio, od 1 września 2019 r. do 6 marca 2023 r. Dyrektorem MOPR był Adam Tomaszewski ³ .
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Proces przyznawania dodatku węglowego. 2. Proces wypłaty dodatku węglowego.
Okres objęty kontrolą	Od dnia 12 sierpnia 2022 r. do 28 lutego 2023 r. oraz okres wcześniejszy i późniejszy, w którym miały miejsce działania lub zaniechania związane z planowaniem i wykonaniem zadań dotyczących wypłaty dodatku węglowego.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Anna Loppe, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/12/2023 z 9 stycznia 2023 r. (akta kontroli str.1-6)

¹ Dalej: MOPR.

² Dalej: P. o. Dyrektora.

³ Dalej: Dyrektor.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację przez MOPR działań związanych z przyznawaniem i wypłacaniem dodatku węglowego.

Uzasadnienie oceny ogólnej

MOPR zasadnie przyznawał, bądź odmawiał przyznania dodatku węglowego, zgodnie z ustawą z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym⁶. Stosownie do obowiązku określonego w art. 2 ust. 15 ustawy o dodatku węglowym z należytą starannością zweryfikowano 37 spośród 40 (tj. 92,5%) objętych badaniem wniosków o wypłatę dodatku węglowego. W trzech postępowaniach nie przeprowadzono wywiadu środowiskowego, choć było to wymagane przepisem art. 2 ust. 15g ustawy o dodatku węglowym.

Wszystkie postępowania zostały przeprowadzone w terminach określonych w art. 35 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁷, co NIK ocenia pozytywnie.

NIK ocenia pozytywnie terminowość wypłaty dodatku węglowego w zbadanych przypadkach. Na objętych szczegółowym badaniem 70 wypłat dodatku węglowego w 46 przypadkach (tj. 65,7%) MOPR dokonał wypłat dodatków węglowych w terminach określonych w art. 2 ust. 11 ustawy o dodatku węglowym. W 24 przypadkach⁸ (tj. 34,3%) termin wypłaty został przekroczony. Przyczyna przekroczenia przez MOPR terminów wypłat w ww. przypadkach nie leżała jednak po stronie MOPR, lecz wynikała z braku środków finansowych na ten cel. NIK ocenia pozytywnie działania MOPR polegające na natychmiastowej wypłacie dodatków węglowych, tj. w dniu otrzymania środków finansowych.

MOPR prawidłowo i terminowo sprawozdawał do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach⁹ w zakresie otrzymanych i wydatkowanych środków na wypłatę dodatku węglowego, co NIK ocenia pozytywnie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częstkowej¹⁰ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Proces przyznawania dodatku węglowego

Opis stanu faktycznego

1.1. MOPR zapewnił mieszkańcom Gminy Bytom możliwość składania wniosków o wypłatę dodatku węglowego w siedzibie MOPR, w budynku przy ul. Strzelców Bytomskich 21¹¹, oraz na parkingu przy budynku¹², jak również za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej. Informacje dotyczące dodatku węglowego, w tym o możliwości złożenia wniosku o wypłatę, były umieszczane od 12 sierpnia 2022 r. na stronie internetowej MOPR, Urzędu Miejskiego w Bytomiu oraz na parterze w budynku przy ul. Strzelców Bytomskich 21. Ponadto Dyrektor MOPR i Prezydent

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 141, ze zm., dalej: ustawa o dodatku węglowym.

⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 2000, ze zm., dalej: Kpa.

⁸ W tym w 11 w 2022 r. i 13 w 2023 r.

⁹ Dalej: ŚUW.

¹⁰ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹¹ Pokoje nr 4,5,6 (parter).

¹² W okresie letnim były przygotowane dodatkowe stanowiska przyjmowania wniosków.

Bytomia¹³, za pośrednictwem mediów społecznościowych prowadzili kampanię informacyjną w sprawie dodatku węglowego.

(akta kontroli str. 122-123, 131-148)

Do prowadzenia postępowań w sprawach dotyczących dodatku węglowego zostało upoważnionych przez Prezydenta Miasta 47 osób, przy czym faktycznie postępowania prowadziło 36 osób. Wszystkie osoby biorące udział w postępowaniach dotyczących przyznawania i wypłaty dodatku posiadały stosowne upoważnienia.

(akta kontroli str. 61-123, 131)

MOPR, realizując zadania dotyczące przyznawania i wypłaty dodatku węglowego, wykorzystywał program „Familia” opracowany przez podmiot prywatny. W systemie danych dotyczących dodatku węglowego był gromadzony zakres danych objętych ustawą o dodatku węglowym oraz rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 16 sierpnia 2022 r. w sprawie wzoru wniosku o wypłatę dodatku węglowego¹⁴, a w szczególności: nazwisko i imię wnioskodawcy oraz członków rodziny, Pesel, adres miejsca zamieszkania, nr rachunku bankowego, adres e-mail, informacja dotycząca głównego źródła ogrzewania na paliwo stałe. System generował (w formacie xls, pliku pdf lub ods) wykazy: zarejestrowanych wniosków, wydanych informacji, wydanych decyzji oraz listy wypłat.

(akta kontroli str. 122-123, 131, 149-186, 210-214)

1.2. Liczba wniosków o wypłatę dodatku węglowego, które zostały złożone w MOPR w terminie do 30 listopada 2022 r. wyniosła 11 748. Po tym terminie do MOPR wpłynęło 10 wniosków, w tym osiem w grudniu 2022 r.¹⁵ oraz dwa w styczniu 2023 r.¹⁶

(akta kontroli str. 128-129)

1.3. Liczba wniosków, które zostały rozpatrzone ogółem wyniosła 10 683 (w tym 13 negatywnie). W 2022 r. rozpatrzono 10 664 wniosków (w tym 12 negatywnie), a w 2023 r. 19 (w tym jeden negatywnie).

(akta kontroli str. 128-129, 190, 194-209)

1.4. Liczba wniosków pozostawionych bez rozpoznania do 31 stycznia 2023 r. wyniosła 819, w tym 812 pozostało bez rozpoznania, z uwagi na wymóg art. 2 ust. 3b ustawy o dodatku węglowym lub w przypadkach niezastosowania się do wezwania usunięcia braków we wniosku¹⁷, siedem wniosków nie rozpatrzono z powodu ich złożenia po 30 listopada 2022 r. Nie wystąpiły przypadki nierozpatrzenia wnioski z innych przyczyn.

(akta kontroli str. 129, 194-209)

Na podstawie art. 2 ust. 3d ustawy o dodatku węglowym przyznano 15 dodatków węglowych w drodze decyzji administracyjnej.

¹³ Dalej: Prezydent.

¹⁴ Dz. U. z 2022 r., poz. 1712, dalej: rozporządzenie w sprawie wzoru wniosku.

¹⁵ Trzy wnioski zostały wysłane w dniu 30 listopada 2022 r., wpłynęły do MOPR w grudniu 2022 r. Dwa spośród nich pozostawiono bez rozpoznania z uwagi na wymóg art. 24a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2022 r., poz. 615 ze zm., dalej: ustawa o świadczeniach rodzinnych) w zw. z art. 3 ust. 1 ustawy o dodatku węglowym, jeden wniosek został rozpatrzony pozytywnie. Pozostałe pięć wniosków zostało wysłane po 30 listopada 2022 r. i pozostały one bez rozpatrzenia.

¹⁶ Pozostawione bez rozpoznania ze względu na złożenie po 30 listopada 2022 r.

¹⁷ Art. 24a ust. 1 i 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych w zw. z art. 3 ust. 1 ustawy o dodatku węglowym.

Nie przyznano dodatków węglowych w drodze decyzji administracyjnej z urzędu (bez uprzedniego wniosku o wypłatę dodatku węglowego) na podstawie art. 2 ust. 15f ustawy o dodatku węglowym.

(akta kontroli str. 122, 128, 130)

W okresie objętym kontrolą wydano siedem decyzji o uchyleniu przyznanego dodatku węglowego, w tym: jedną w październiku 2022 r., cztery w listopadzie 2022 r. oraz po jednej w grudniu 2022 r. i styczniu 2023 r.

W przedmiocie rozstrzygnięcia w sprawie nienależnie pobranego dodatku węglowego we wskazanym okresie wydano jedną decyzję¹⁸.

(akta kontroli str. 122-123, 215)

W MOPR wystąpiły, oprócz powyższych sposobów rozpatrzenia postępowań, wnioski w sprawie których zostały wydane decyzje umarzające postępowanie¹⁹. Ogółem było ich 240, w tym: dwie wydano w sierpniu 2022 r., 76 we wrześniu 2022 r., 60 w październiku 2022 r., 63 w listopadzie 2022 r., 31 w grudniu 2022 r. oraz osiem w styczniu 2023 r.

Ponadto, w okresie objętym kontrolą wystąpiło 10 wniosków, w przypadku których zamknięcie postępowania nastąpiło z innych powodów niż pozostawienie wniosku bez rozpoznania. Dotyczyło to sytuacji takich, jak zgon osoby ubiegającej się o świadczenie lub przekazanie wniosku zgodnie z właściwością. W systemie informatycznym Familia, obsługującym wypłaty dodatku węglowego, nie było możliwości oznaczenia ww. przyczyn zamknięcia.

W lutym 2023 r. został rozpatrzony jeden wniosek, sześć wniosków zostało pozostawiono bez rozpoznania.

(akta kontroli str. 129, 216-236)

1.5. W wyniku przeprowadzonego przeglądu analitycznego na podstawie badania próby 30 spraw²⁰ ustalono, że dodatki były przyznawane zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o dodatku węglowym, tj. osobie w gospodarstwie domowym, w którym głównym źródłem ogrzewania jest kocioł na paliwo stałe. Weryfikacja następowała poprzez sprawdzenie w bazie CEEB, w rejestrze PESEL, porównanie z informacjami z deklaracji o wysokości opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, z informacjami wynikającymi z danych dotyczących dodatku osłonowego, świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych, dodatku mieszkaniowego oraz w niektórych przypadkach poprzez analizę złożonych w formie papierowej deklaracji w Urzędzie Miejskim w Bytomiu²¹. Sprawdzenie obejmowało również datę zgłoszenia źródła ciepła do bazy CEEB.

(akta kontroli str. 237)

W 10 badanych postępowaniach, gdy jedna osoba złożyła więcej niż jeden wniosek:

- w dwóch przypadkach wezwano wnioskodawcę (na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy o dodatku węglowym w związku z art. 24 a ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych) do zgłoszenia się w celu złożenia wyjaśnień. Wnioskodawca nie zgłosił się i nie odpowiedział na wezwanie. W związku z tym,

¹⁸ W styczniu 2023 r.

¹⁹ Umozorzenia następowały na podstawie art. 105 § 1 lub 105 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000 ze zm.), dalej: Kpa, w zw. z art. 3 ust. 3 ustawy o dodatku węglowym.

²⁰ Dobranej w sposób celowy, tj. spośród zestawienia wniosków wytypowano: 10 spośród spraw, w których jedna osoba złożyła więcej niż jeden wniosek o wypłatę dodatku węglowego, 10 spośród spraw, w których na jeden adres zamieszkania złożono więcej niż jeden wniosek o wypłatę dodatku węglowego oraz 10 spośród spraw, w przypadku których adresy wskazane we wnioskach nie znajdowały się w Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków, dalej: CEEB.

²¹ Dalej: UM w Bytomiu lub Urząd.

wniosek pozostał bez rozpoznania, drugi wniosek złożony przez tę samą osobę został rozpatrzony pozytywnie,

- w pięciu przypadkach jedno postępowanie w sprawie przyznania dodatku węglowego zostało umorzone, a drugi wniosek został rozpatrzony pozytywnie,
- w jednym przypadku jeden wniosek został pozostawiony bez rozpoznania ze względu na to, iż wnioskodawcy zostało już wcześniej przyznane prawo do dodatku węglowego,
- w dwóch przypadkach wniosek pozostał bez rozpoznania, ponieważ na adres zamieszkania wnioskodawcy przyznano już dodatek węglowy. W drugim wniosku złożonym przez tę samą osobę²² podano, że gospodarstwo domowe przez nią zamieszkiwane znajduje się w budynku wielorodzinnym, w którym wyodrębniono dwa lokale mieszkalne. Wnioskodawcy przedstawili zaświadczenie o zameldowaniu na pobyt stały w wyodrębnionym lokalu. Przyznano prawo do dodatku węglowego.

(akta kontroli str. 237-241, 247-311)

W 10 badanych postępowaniach, gdy wniosek o wypłatę dodatku węglowego złożyły osoby mające ten sam adres miejsca zamieszkania:

- w dwóch przypadkach²³ dodatek ten przyznano wnioskodawcy, który złożył wniosek jako pierwszy, a pozostałe wnioski pozostawiono bez rozpatrzenia na podstawie art. 2 ust. 3a i 3 b ustawy o dodatku węglowym,
- w pięciu przypadkach²⁴ dodatek ten przyznano wnioskodawcy, który złożył wniosek jako pierwszy²⁵, a pozostałe wnioski pozostawiono bez rozpatrzenia na podstawie art. 2 ust. 4 ustawy o dodatku węglowym,
- w jednym przypadku wezwano wnioskodawcę do zgłoszenia się w celu dostarczenia dokumentów potwierdzających spełnienie przesłanek określonych w art. 2 ust. 7 pkt 2 ustawy o dodatku węglowym. Wnioskodawca nie przedstawił ww. dokumentów i zwrócił się o umorzenie postępowania. Wydano decyzję²⁶ umarzającą postępowanie administracyjne. Drugiej osobie zamieszkującej pod tym samym adresem, która złożyła wniosek, przyznano prawo do dodatku węglowego,
- w jednym przypadku w rejestrze prowadzonym w systemie Familia dla dwóch osób wpisany był ten sam adres miejsca zamieszkania, ale faktycznie wnioskodawcy zamieszkiwali w tym samym budynku wielorodzinnym w różnych lokalach, pod różnymi adresami. Obu osobom przyznano prawo do dodatku węglowego.

(akta kontroli str. 237, 242-243, 312-348)

W 10 badanych sprawach, w których adresy wskazane we wnioskach nie znajdowały się w CEEB we wszystkich przypadkach w CEEB wpisany był adres budynku bez podania nr lokalu, ponieważ deklaracje zostały złożone przez zarządzających/właścicieli budynków wielorodzinnych i dotyczyły wszystkich lokali mieszkalnych w budynku. W MOPR zweryfikowano deklaracje i wpisy w CEEB pod kątem zgodności z wnioskiem. Szczegółowe badanie wykazało zgodność deklaracji z wnioskami i we wszystkich przypadkach przyznano prawo do dodatku węglowego.

(akta kontroli str. 237, 244-246, 349-369)

²² Wniosek złożony po zmianie ustawy o dodatku węglowym i wprowadzeniu przepisu art. 3 ust. 3c (zmiana obowiązująca od 3 listopada 2022 r.).

²³ Pod jednym adresem zamieszkiwało więcej niż jedno gospodarstwo domowe.

²⁴ Dla gospodarstwa domowego wieloosobowego wniosek złożyła więcej niż jedna osoba.

²⁵ Decydowała kolejność składania wniosków z uwzględnieniem daty i godziny.

²⁶ Znak: SR.423.1.9258.I.1.9499.2022.

W wyniku przeprowadzonego – pod kątem prawidłowości rozpatrywania wniosków o dodatek węglowy – badania 40 spraw²⁷ wytypowanych spośród wszystkich wypłat dodatku węglowego w 2022 r. ustalono, że w 38 przypadkach (tj. 95%) wnioski były kompletne i prawidłowo wypełnione. W dwóch przypadkach (tj. 5%) w wypełnionych formularzach wniosków brakowało pkt 4 „Gospodarstwo domowe wnioskodawcy”, ponieważ zostały one wypełnione przed ogłoszeniem rozporządzenia w sprawie wzoru wniosku. W obu przypadkach wezwano wnioskodawców do uzupełnienia braków. Wnioski zostały uzupełnione.

Wszystkie wnioski zostały zweryfikowane pod kątem wpisania głównego źródła ciepła do CEEB. W 22 przypadkach (tj. 55%) badanych postępowań przeprowadzona została dodatkowa weryfikacja.

W 16 spośród badanych postępowań (tj. 40%) przeprowadzono dodatkową weryfikację wykorzystując informacje wynikające z deklaracji o wysokości opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, informacje uzyskane w związku z postępowaniami o przyznanie: świadczeń rodzinnych oraz dodatków do zasiłku rodzinnego, świadczenia wychowawczego, dodatku osłonowego oraz dodatku mieszkaniowego. W 16 przypadkach (40%) dokonano weryfikacji z danymi zgromadzonymi w rejestrze PESEL oraz rejestrze mieszkańców. W pięciu przypadkach wnioskodawcy zostali wezwani do złożenia dodatkowych dokumentów (12,5 %). W pięciu przypadkach przeprowadzono inny rodzaj weryfikacji (12,5%)²⁸.

Każdorazowo udokumentowano fakt przeprowadzenia weryfikacji. W 30 przypadkach wniosek rozpatrzono pozytywnie, w ośmiu przypadkach negatywnie, w dwóch pozostawiono bez rozpatrzenia. Każdorazowo przesłano wnioskodawcy informację o przyznaniu dodatku węglowego na wskazany adres poczty elektronicznej lub przygotowano pisemną informację/czy doręczono wnioskodawcy decyzję administracyjną, o której mowa w art. 2 ust. 3d ustawy o dodatku węglowym.

Czas jaki upłynął od momentu wpływu wniosku do MOPR do dnia jego rozpatrzenia kształtował się w przedziale od 3 do 53²⁹ dni. Postępowania, które zgodnie z Kpa powinny być zakończone w ciągu miesiąca, trwały od 3 do 36³⁰ dni od momentu złożenia wniosku o wypłatę dodatku węglowego do wydania przez organ rozstrzygnięcia. Postępowania szczególnie skomplikowane trwały od 38 do 53³¹ dni. Wnioski rozpatrzono terminowo we wszystkich przypadkach.

W trzech przypadkach³² nie przeprowadzono wywiadu środowiskowego pomimo wymogu art. 2 ust. 15g ustawy o dodatku węglowym. Nieprawidłowość ta została opisana szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 370-664)

²⁷ Do szczegółowego badania wybrano metodą losowania prostego przy pomocy narzędzia informatycznego *Pomocnik kontrolera wersja 5.7*: 30 losowo dobranych spraw wytypowanych spośród wszystkich wypłat dodatku węglowego w 2022 r. Do badanej próby dobrano 10 wniosków, w których wydano decyzję odmowną lub pozostawiono bez rozpoznania z uwagi na taki wymóg ustawy (np. drugi wniosek z tego samego adresu gospodarstwa domowego – art. 2 ust. 3b ustawy o dodatku węglowym).

²⁸ W dwóch przypadkach dotyczyła ona uzupełnienia wniosków. W dwóch przypadkach przeprowadzono weryfikację w systemie PeselREST obejmującym m.in. dane takie jak: pesel, imiona, nazwiska, data urodzenia, miejsce urodzenia, nr aktu, dane z dowodu osobistego, aktualne adresy: stały, czasowy, rodzice, stan cywilny, poprzednie adresy stałe, czasowe, poprzednie nazwiska, poprzednie dowody, poprzednie stany cywilne. W jednym przypadku dodatkowa weryfikacja dotyczyła przyznania dodatku węglowego osobie zamieszkującej pod tym samym adresem, co wnioskodawca (decyzja odmowna).

²⁹ Przy uwzględnieniu 9-dniowej przerwy w postępowaniu w sprawie nr SR.423.1.5995.2022.WK, która wystąpiła z przyczyn niezależnych od organu.

³⁰ W postępowaniu nr SR.423.1.8.2022.AZ1 wystąpiła 10-dniowa przerwa z przyczyn niezależnych od organu.

³¹ Postępowanie nr SR.423.1.5995.2022.WK.

³² Sprawy nr: SR.423.1.9518.2022.WK, SR.423.1.8954.2022.MP i SR.423.1.9841.2022.KJ.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W trzech postępowaniach³³ nie przeprowadzono wywiadu środowiskowego, co było niezgodne z wymogiem art. 2 ust. 15g³⁴ ustawy o dodatku węglowym, który stanowi, że: „Dodatek węglowy przysługuje osobie w gospodarstwie domowym także, gdy główne źródło ogrzewania gospodarstwa domowego, o którym mowa w art. 2 ust. 1, nie zostało zgłoszone lub wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków (...) do dnia 11 sierpnia 2022 r., a w wyniku przeprowadzenia wywiadu środowiskowego ustalono, że źródłem ogrzewania tego gospodarstwa jest źródło, o którym mowa w art. 2 ust. 1. Z przeprowadzonego wywiadu środowiskowego sporządza się notatkę służbową (...)”.

1) Sprawa nr SR.423.1.9841.2022.KJ

Wniosek o dodatek węglowy został złożony w dniu 6 października 2022 r. W wyniku weryfikacji wniosku stwierdzono, że do CEEB nie zostało zgłoszone główne źródło ogrzewania w zamieszkiwanym przez wnioskodawczynię budynku (lokalu). Pismem z 19 października 2022 r.³⁵ wezwano wnioskodawczynię do zgłoszenia się osobiście w MOPR w celu złożenia wyjaśnień oraz przedłożenie dokumentu potwierdzającego złożenie do CEEB deklaracji o używanym źródle ciepła w budynku (lokalu mieszkalnym). Zarządzający budynkiem, w którym zamieszkiwała wnioskodawczyni, zgłosił źródło ciepła w lokalu przez nią zamieszkiwanym w trakcie trwania niniejszego postępowania, formularz deklaracji został wypełniony³⁶ w CEEB w dniu 26 października 2022 r. Główne źródło ciepła (piec kaflowy na paliwo stałe), wyszczególnione we wniosku o dodatek węglowy, zostało wymienione również w deklaracji zamieszczonej w CEEB. Sprawa została zakończona wydaniem w dniu 24 listopada 2022 r. Informacji o przyznaniu prawa do dodatku węglowego³⁷. Przed rozstrzygnięciem niniejszej sprawy nie przeprowadzono wywiadu środowiskowego.

(akta kontroli str. 440-453)

W sprawie przyczyny nieprzeprowadzenia wywiadu środowiskowego ówczesny Dyrektor MOPR wyjaśnił: (...) *W wyniku przeprowadzonej weryfikacji ustalono, iż na dzień złożenia wniosku źródło ogrzewania w zamieszkiwanym budynku nie widniało w centralnej ewidencji emisyjności budynków (CEEB). Zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 28.10.2020 r. o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz niektórych innych ustaw w terminie 6 miesięcy od dnia otrzymania deklaracji w postaci pisemnej wójt, burmistrz lub prezydent miasta wprowadza do centralnej ewidencji emisyjności budynków dane i informacje zawarte w deklaracji z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego obsługującego tę ewidencję w sposób określony w art. 27g ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1. Mając powyższe na uwadze w dniu 19 października 2022 r. wystosowane zostało wezwanie w celu złożenia wyjaśnień oraz przedłożenia potwierdzenia złożenia w/w deklaracji. Następnie ustalono, iż w dniu 26 października 2022 r. źródło ciepła - piec kaflowy na paliwo stałe zostało wpisane do CEEB po raz pierwszy.*

Zgodnie z art. 2 ust. 1 dodatek węglowy przysługuje osobie w gospodarstwie domowym w przypadku, gdy głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane paliwami

³³ Nr: SR.423.1.9841.2022.KJ, SR.423.1.8954.2022.MP i SR.423.1.9518.2022.WK.

³⁴ Art. 2 ust. 15g dodany został przez art. 26 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 27 października 2022 r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych (Dz.U. z 2022, poz. 2236) zmieniającej ustawę o dodatku węglowym z dniem 3 listopada 2022 r.

³⁵ Znak: SR.423.1.9841.2022.KJ.

³⁶ Przez pracownika UM w Bytomiu.

³⁷ Znak: SR.423.1.9841.P.1.10442.2022/info.

stałymi, wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w 27a ust 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków do dnia 11 sierpnia 2022 r., albo po tym dniu - w przypadku głównych źródeł ogrzewania wpisanych lub zgłoszonych po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o których mowa w art. 27g ust. 1 tej ustawy. Mając na uwadze, iż źródło ciepła znajdujące się w lokalu (...) zostało wpisane do CEEB po raz pierwszy w dniu 26 października 2022 r., zatem przed wejściem w życie zapisu art. 2 ust 15 g ustawy o dodatku węglowym, który zaczął obowiązywać 3 listopada 2022 r., wydanie informacji o przyznaniu dodatku węglowego nie zostało poprzedzone wywiadem środowiskowym.

(akta kontroli str. 665-668)

Zdaniem NIK, w sytuacji gdy rozstrzygnięcie niniejszej sprawy nastąpiło 24 listopada 2022 r., tj. po dniu 3 listopada 2022 r., kiedy zaczął obowiązywać przepis art. 2 ust. 15g ustawy o dodatku węglowym, w przypadku deklaracji złożonych do CEEB po 11 sierpnia 2022 r., powstał obowiązek przeprowadzenia wywiadu środowiskowego w celu ustalenia czy źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego jest źródło, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy o dodatku węglowym oraz sporządzenia z tego wywiadu notatki służbowej.

2) Sprawa nr SR.423.1.8954.2022.MP

Wniosek o dodatek węglowy został złożony w dniu 26 września 2022 r. We wniosku wpisano kozę jako główne źródło ogrzewania. W deklaracji złożonej do CEEB 29 czerwca 2022 r.³⁸ podano jako źródło ciepła ogrzewanie elektryczne. W poprawionej deklaracji wpisanej do CEEB 5 października 2022 r.³⁹ wpisano jako źródło ciepła kozę. Pismem z 7 października 2022 r.⁴⁰, na podstawie art. 10 §1 oraz art. 79a §1 i §2 Kpa, MOPR powiadomił wnioskodawczynię o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów, zgłoszenia żądań oraz przedłożenia dodatkowych dowodów w sprawie w terminie siedmiu dni od daty otrzymania niniejszego pisma. Poinformował jednocześnie, że w przypadku, gdy we wskazanym terminie strona nie wniesie żadnych uwag bądź nowych dowodów mających wpływ na wynik toczącego się postępowania administracyjnego, zostanie wydana decyzja o odmowie prawa do dodatku węglowego. Wnioskodawczyni odebrała pismo 19 października 2022 r. i nie przedłożyła dodatkowych dowodów w sprawie.

Decyzją z 3 listopada 2022 r.⁴¹ odmówiono wnioskodawczyni przyznania prawa do dodatku węglowego. W uzasadnieniu decyzji powołano się na art. 2 ust. 1 ustawy o dodatku węglowym.

Strona wniosła⁴² 14 listopada 2022 r. do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Katowicach⁴³ odwołanie od ww. decyzji, załączając dodatkowe dokumenty potwierdzające, iż głównym źródłem ogrzewania w zamieszkiwanym przez nią lokalu jest koza. Na podstawie art. 132 § 1 Kpa⁴⁴, decyzją z 22 listopada 2022 r., MOPR⁴⁵ uchylił decyzję odmawiającą stronie przyznania prawa do dodatku węglowego. W uzasadnieniu podano, że do wniesionego w terminie odwołania od decyzji

³⁸ Formularz wypełniony przez pracownika UM w Bytomiu, deklaracja złożona przez Zarządzającego budynkiem.

³⁹ Złożonej przez Zarządzającego budynkiem.

⁴⁰ Znak: SR.423.1.8954.2022.MP.

⁴¹ Znak: SR.423.1.8954.DO.1.9569.2022.

⁴² Za pośrednictwem MOPR.

⁴³ Dalej: SKO.

⁴⁴ Art. 132 §1 Kpa: Jeżeli odwołanie wniosły wszystkie strony, a organ administracji publicznej, który wydał decyzję, uzna, że to odwołanie zasługuje w całości na uwzględnienie, może wydać nową decyzję, w której uchyli lub zmieni zaskarżoną decyzję.

⁴⁵ Działając z upoważnienia Prezydenta Bytomia.

odmownej wnioskodawczynie załączyła dokumentację potwierdzającą, iż faktyczne źródło ogrzewania w zamieszkiwanym przez nią lokalu uprawnia do wypłaty dodatku węglowego. Informacją z 22 listopada 2022 r.⁴⁶ przyznano wnioskodawczynie prawo do dodatku węglowego. Przed rozstrzygnięciem niniejszej sprawy nie przeprowadzono wywiadu środowiskowego.

(akta kontroli str. 506-552)

W sprawie przyczyny nieprzeprowadzenia wywiadu środowiskowego p. o. Dyrektora wyjaśniła, że: (...) *W wyniku przeprowadzonej weryfikacji ustalono, iż deklaracja, która mogłaby stanowić podstawę do przyznania dodatku była wpisana do centralnej ewidencji emisyjności budynków (CEEB) 5 października 2022 r. i była deklaracją kolejną.*

Zgodnie z art. 2 ust 1 ustawy (...) dodatek węglowy przysługuje osobie w gospodarstwie domowym w przypadku, gdy głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane paliwami stałymi, wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w 27a ust 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków do dnia 11 sierpnia 2022 r., albo po tym dniu - w przypadku głównych źródeł ogrzewania wpisanych lub zgłoszonych po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o których mowa w art. 27g ust. 1 tej ustawy.

Mając na uwadze, iż deklaracja potwierdzająca źródło ogrzewania uprawniające do wypłaty dodatku węglowego została złożona po dniu 11 sierpnia 2022 r., na podstawie art. 10§1 oraz art.79a§1 i 2 Kodeksu postępowania administracyjnego poinformowano stronę o planowanym rozstrzygnięciu odmownym.

Decyzją z dnia 3 listopada 2022 r. wydano decyzję odmawiającą prawa do dodatku węglowego, od której w ustawowym terminie tj. 14 listopada 2022 r., wniesiono odwołanie. W związku z powyższym organ pierwszej instancji ponownie rozpatrzył sprawę, uwzględniając zmiany przepisów w/w ustawy i dokonał analizy zgromadzonych dowodów w szczególności: zaświadczeń z zakładu kominarskiego, dokumentacji wystawionej przez zarządcę, fotografii potwierdzających posiadanie kozy. Ponadto do akt zostały dołączone decyzje z lat wcześniejszych przyznające zasiłek celowy na zakup opału. Dodatkowo po dokonaniu weryfikacji w systemie POMOST ustalono, że rodzina jest beneficjentem pomocy społecznej, w związku z powyższym skontaktowano się z pracownikiem socjalnym, który potwierdził że w mieszkaniu (...) jest zainstalowane źródło ciepła na paliwo stałe.

W ocenie tut. organu, strona spełniła wymogi ustawy (...) do przyznania wnioskowanego dodatku. W związku z powyższym na podstawie art. 132 § 1 pkt 2 kodeksu postępowania administracyjnego uchylono decyzję odmawiającą przyznania dodatku węglowego i w dniu 22 listopada 2022 r. przyznano wnioskowane świadczenie.

Reasumując, tutejszy organ nie przeprowadził wywiadu środowiskowego, gdyż materiał zgromadzony w sprawie i wszystkie poczynione ustalenia, na podstawie których została wydana informacja przyznająca, w sposób wyczerpujący i nie budzący wątpliwości potwierdziły stan faktyczny, a to stanowi intencję wywiadu środowiskowego w kontekście ustawy o dodatku węglowym.

(akta kontroli str. 187-189, 192-193)

3) Sprawa nr SR.423.1.9518.2022.WK

Wniosek o dodatek węglowy został złożony 3 października 2022 r. We wniosku wpisano piec kaflowy na paliwo stałe jako główne źródło ogrzewania. Wnioskodawca

⁴⁶ Znak SR.4231.8954.P.1.10390.2022/info.

załączył do wniosku deklarację dotyczącą źródeł ciepła i źródeł spalania paliw, złożoną 30 września 2022 r. przez niego w UM w Bytomiu. W deklaracji tej, dotyczącej zamieszkiwanego przez niego lokalu, podał jako źródło ciepła piec kaflowy na paliwo stałe.

W trakcie postępowania ustalono, że w deklaracji wcześniej wpisanej do CEEB (formularz wypełniony 13 lipca 2022 r., deklaracja złożona przez Zarządzającego budynkiem, dotycząca wszystkich lokali mieszkalnych) podano jako źródło ciepła dla budynku wielorodzinnego, w którym znajdował się lokal zamieszkiwany przez wnioskodawcę, ogrzewanie elektryczne i gazowe.

Pismem z 27 października 2022 r.⁴⁷ MOPR powiadomił wnioskodawcę o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów, zgłoszenia żądań oraz przedłożenia dodatkowych dowodów w sprawie w terminie siedmiu dni od daty otrzymania niniejszego pisma. Pismo zostało odebrane 3 listopada 2022 r., wnioskodawca nie przedłożył dodatkowych dowodów w sprawie.

Decyzją z 14 listopada 2022 r.⁴⁸ odmówiono wnioskodawcy przyznania prawa do dodatku węglowego. W uzasadnieniu decyzji powołano się na przepis art. 2 ust. 1 ustawy o dodatku węglowym. Podano, że wnioskodawca nie spełnia wymogu tego przepisu, ponieważ deklaracja potwierdzająca źródło ogrzewania uprawniające do wypłaty dodatku węglowego została złożona po 11 sierpnia 2022 r.

Strona wniosła⁴⁹ 23 listopada 2022 r. do SKO odwołanie od decyzji odmawiającej przyznania prawa do dodatku węglowego. W odwołaniu wnioskodawca podniósł m.in., że Zarządca nieruchomości złożył deklarację do CEEB bez porozumienia z najemcą, bez uprzedniej weryfikacji faktycznego źródła ogrzewania. Wniósł o przeprowadzenie wizji lokalnej lub wywiadu środowiskowego w zamieszkiwanym przez niego mieszkaniu.

Decyzją z 30 listopada 2022 r.⁵⁰, na podstawie art. 132 § 1 Kpa, uchylono decyzję odmawiającą przyznania prawa do dodatku węglowego. W uzasadnieniu podano, że po analizie zebranego materiału dowodowego ustalono, że wnioskodawca spełnia wymogi ustawy o dodatku węglowym do przyznania wnioskowanego dodatku. Informacją z 30 listopada 2022 r.⁵¹ przyznano wnioskodawcy prawo do dodatku węglowego. Przed rozstrzygnięciem niniejszej sprawy nie przeprowadzono wywiadu środowiskowego.

(akta kontroli str. 629-662)

W sprawie przyczyny nieprzeprowadzenia wywiadu środowiskowego p. o. Dyrektora wyjaśniła, że: (...) 23 listopada 2022 r. wniesiono odwołanie w którym zawarto wyjaśnienia dotyczące głównego źródła ogrzewania. Strona podniosła, iż deklaracja do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków z dnia 13 lipca 2022 r. złożona przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej (...) stanowiła, że głównym źródłem ciepła w nieruchomości (...) jest ogrzewanie elektryczne oraz kocioł gazowy. Deklaracja ta została złożona bez porozumienia z najemcą ww. nieruchomości, bez uprzedniej faktycznej weryfikacji źródła ciepła w mieszkaniu. W przedmiotowej nieruchomości nigdy nie znajdował się taki rodzaj ogrzewania, stąd deklaracja jest wynikiem błędu lub niedopatrzenia po stronie Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej. Ponadto deklaracja złożona w dniu 30.09.2022 r. określająca piec kaflowy na paliwo stałe jako źródło ogrzewania, została złożona przez ZGM jako korekta, po interwencji najemcy, gdy zauważono błędny wpis do ewidencji. Mając powyższe na uwadze tutejszy Organ ponownie przeanalizował akta sprawy i ustalił, iż deklaracja z dnia 13.07.2022 r. (...)

⁴⁷ Znak: SR.423.1.9518.2022.WK.

⁴⁸ Znak: SR.423.1.9518.DO.1.10130.2022.

⁴⁹ Za pośrednictwem MOPR.

⁵⁰ Znak SR.423.1.9518.DU.1.10130.2022.

⁵¹ Znak SR.4231.9518.P.1.10726.2022/info.

dotyczyła wszystkich lokali mieszkalnych mieszczących się w budynku wielorodzinnym (...). Następnie, zgodnie z pismem z dnia 29.09.2022 r., zarządca dokonał korekty dotyczącej zarówno wszystkich lokali znajdujących się w budynku przy (...), oraz wybranego lokalu mieszkalnego (...) wpisując, iż głównym źródłem ogrzewania jest piec kaflowy na paliwo stałe. Nadmieniam, iż zgodnie ze złożonym na deklaracji podpisem Administrator ZGM potwierdził źródło ciepła. Dodatkowo dla poświadczenia znajdującego się w domu rodzaju ogrzewania przesłana została dokumentacja fotograficzna. W wyniku ponownej analizy przedłożonej dokumentacji decyzją z dnia 2022.11.30 (...) uchylono decyzję odmowną, a informacją z dnia 2022.11.30 (...) przyznano prawo do dodatku węglowego.

Mając na uwadze, iż deklaracja złożona 30.09.2022 r. stanowiła jedynie korektę, a ponadto zarządca będąc wiarygodnym źródłem informacji, potwierdził rodzaj ogrzewania w przedmiotowym lokalu, przyznanie dodatku węglowego nie zostało poprzedzone wywiadem środowiskowym.

(akta kontroli str. 189-190, 193)

Z dniem 3 listopada 2022 r., na mocy art. 2 ust.15g ustawy o dodatku węglowym, w przypadku niezłożenia deklaracji dotyczącej źródeł ciepła do CEEB przed 11 sierpnia 2022 r., powstał dla organu pierwszej instancji obowiązek przeprowadzenia wywiadu środowiskowego w celu ustalenia czy źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego jest źródło, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy o dodatku węglowym. Przepis ten dotyczy źródeł ciepła w ogóle nie zgłoszonych do CEEB oraz zgłoszonych po dniu 11 sierpnia 2022 r. Wynika to z literalnego brzmienia art. 2 ust. 15g ustawy o dodatku węglowym.

Stanowisko jak wyżej zaprezentowało SKO w decyzji z 28 listopada 2022 r.⁵² SKO orzekło o uchyleniu zaskarżonej decyzji o odmowie przyznania prawa do dodatku węglowego wydanej z upoważnienia Prezydenta Miasta Bytomia⁵³ w całości i przekazaniu sprawy organowi pierwszej instancji do ponownego rozpatrzenia. W powyższej sprawie we wniosku wpisano jako główne źródło ogrzewania piec kaflowy na paliwo stałe. W deklaracji CEEB (formularz wypełniony 13 czerwca 2022 r.) podano jako źródło ciepła ogrzewanie elektryczne. W deklaracji złożonej do CEEB 23 września 2022 r. wpisano jako źródło ciepła piec kaflowy na paliwo stałe. Ogrzewanie elektryczne wpisano jako źródło ciepłej wody. W uzasadnieniu decyzji SKO podano m.in., że stosownie do znowelizowanych przepisów ustawy o dodatku węglowym, organ pierwszej instancji powinien ocenić aktualność i kompletność danych zawartych w CEEB, podjąć działania mające na celu zaktualizowanie danych zawartych w CEEB, a to zgodnie z art. 2 ust. 15g ustawy, a następnie rozpatrzyć wniosek strony o przyznanie dodatku węglowego. W ramach ponownego rozpatrywania sprawy organ pierwszej instancji winien uwzględnić okoliczność zmiany z dniem 03.11.2022 r. przepisów ustawy⁵⁴ oraz wynikające z nowelizacji ustawy obowiązki ciążące na organie i dopiero wówczas wszechstronnie ustalić sytuację strony warunkującą przyznanie (lub odmowę przyznania) wnioskowanego świadczenia, a to zgodnie z treścią art. 7 k.p.a.⁵⁵, 77 k.p.a.⁵⁶. (...) Zebrany materiał dowodowy (w szczególności wywiad środowiskowy) pozwoli organowi pierwszej

⁵² Znak: SKO.PS/41.5/1196/2022/16794.

⁵³ Decyzja z 11 października 2022 r. znak: SR.423.1.8726.DO.1.8798.2022 wydana w sprawie nr SR.423.1.8726.2022.AZ.

⁵⁴ O dodatku węglowym (przypis kontrolującej).

⁵⁵ Zgodnie z art. 7 Kpa w toku postępowania organy administracji publicznej stoją na straży praworządności, z urzędu lub na wniosek stron podejmują wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli. (Przypis kontrolującej).

⁵⁶ Zgodnie z art. 77 § 1 Kpa organ administracji publicznej jest obowiązany w sposób wyczerpujący zebrać i rozpatrzyć cały materiał dowodowy. (Przypis kontrolującej).

instancji na udokumentowanie koniecznych ustaleń i zebranie dowodów niezbędnych dla prawidłowego rozstrzygnięcia (...).

(akta kontroli str. 553-605)

OCENA CZĄSTKOWA

MOPR stosownie do obowiązku określonego w art. 2 ust. 15 ustawy o dodatku węglowym z należytą starannością zweryfikował 37 spośród 40 (tj. 92,5%) objętych badaniem wniosków o wypłatę dodatku węglowego, co NIK ocenia pozytywnie. W trzech postępowaniach nie przeprowadzono wywiadu środowiskowego, choć było to wymagane przepisem art. 2 ust. 15g ustawy o dodatku węglowym. Zasadnie przyznawano, bądź odmawiano przyznania dodatku węglowego, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wszystkie postępowania zostały przeprowadzone w terminach określonych w art. 35 § 3 Kpa, co NIK ocenia pozytywnie.

OBSZAR

Opis stanu
faktycznego

2. Proces wypłaty dodatku węglowego.

2.1. Pismem z 25 sierpnia 2022 r.⁵⁷ Dyrektor Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej⁵⁸ ŚUW poinformował prezydentów, burmistrzów i wójtów województwa śląskiego, że w Centralnej Aplikacji Statystycznej⁵⁹ zamieszczone zostało zapotrzebowanie/wniosek o przyznanie dotacji celowej z budżetu państwa na finansowanie wypłat dodatku węglowego w 2022 r. Zapotrzebowanie to stanowiło prognozę na poszczególne kwoty przewidywanego zapotrzebowania na środki na realizację wypłat dodatku węglowego w pozostałych miesiącach 2022 r. Nadmieniał, że zgodnie z zaleceniem Ministra Klimatu i Środowiska kolejne zapotrzebowania będą publikowane każdorazowo przed zakończeniem kolejnych miesięcy, celem przedłożenia ich Ministerstwu, by móc otrzymać kolejne środki.

(akta kontroli str. 686)

W dniu 31 sierpnia 2022 r. MOPR złożył do WRiPS ŚUW, poprzez aplikację CAS, wniosek o przyznanie dotacji celowej z budżetu państwa na finansowanie wypłat dodatku węglowego w 2022 r. We wniosku podano kwoty przewidywanego zapotrzebowania na środki na realizację wypłat dodatku węglowego: 24 480 000,00 zł we wrześniu, 3 060 000,00 zł w październiku, 765 000,00 w listopadzie i 765 000,00 zł w grudniu 2022 r.

(akta kontroli str. 687)

W dniu 12 września 2022 r. zgodnie z przesłanym przez ŚUW, poprzez aplikację CAS, formularzem MOPR złożył „Wniosek dotyczący określenia potrzeb na środki na finansowanie wypłat dodatku węglowego w miesiącu wrześniu 2022 r.” We wniosku MOPR był zobligowany do podania: liczby wniosków pozytywnie zweryfikowanych oraz łącznej kwoty potrzebnej do wypłaty wynikającej z pozytywnie zweryfikowanych wniosków z uwzględnieniem kosztów wypłacenia świadczenia w wysokości 2% łącznej kwoty dotacji. MOPR podał w formularzu 6 580 pozytywnie zweryfikowanych wniosków oraz łączną kwotę potrzebną na wypłaty dodatku węglowego we wrześniu w wysokości 20 134 800,00 zł.

(akta kontroli str. 688)

Na sesji Rady Miejskiej w Bytomiu⁶⁰, która odbyła się 19 września 2022 r. podjęto uchwałę Nr LXVI/860/22 zmieniającą uchwałę budżetową Miasta Bytomia⁶¹ na 2022 rok. W budżecie Miasta dokonano, w zakresie zadań administracji rządowej wykonywanych przez gminę, zwiększenia po stronie dochodów w dziale 852 – Pomoc

⁵⁷ Znak: PSV.3113.27.1.2022.

⁵⁸ Dalej: WRiPS.

⁵⁹ Dalej: CAS.

⁶⁰ Dalej: RM.

⁶¹ Dalej: Miasto.

społeczna, dochody bieżące - środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w kwocie 20 134 800,00 zł. Jednocześnie dokonano zwiększenia w dziale 852, rozdziale 85295 – Pozostała działalność, po stronie wydatków – w tej samej kwocie.

(akta kontroli str. 689-695)

UM w Bytomiu otrzymał w dniu 21 września 2022 r. od Wojewody Śląskiego kwotę 20 134 800,00 zł na sfinansowanie wypłat dodatku węglowego. Kwota ta została 22 września 2022 r. przekazana MOPR.

(akta kontroli str. 714-715, 728, 732)

W dniu 30 września 2022 r. MOPR przesłał do WRiPS ŚUW (za pomocą aplikacji CAS) wypełniony formularz sprawozdania „Realizacja wypłat dodatku węglowego”. W formularzu tym podano wysokość niedoborów na wypłaty dodatku węglowego w kwocie 13 525 200,00 zł.

W dniu 12 października 2022 r. UM w Bytomiu otrzymał od Wojewody Śląskiego kwotę 13 525 200,00 zł na sfinansowanie wypłat dodatków węglowych.

Pismem z dnia 13 października 2022 r.⁶² ówczesny Dyrektor MOPR zwrócił się do Prezydenta Miasta, „po dokonaniu ponownej analizy wciąż wpływających do Ośrodka wniosków”, o dokonanie zmian w planie finansowym wydatków MOPR na rok 2022 polegających na zwiększeniu w kwocie 16 585 200,00 zł w dziale 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, rozdziale 85395 Pozostała działalność. W dniu 13 października 2022 r. MOPR przekazał jednocześnie⁶³ do WRiPS ŚUW „Wniosek dotyczący określenia potrzeb na środki na finansowanie wypłat dodatku węglowego do końca 2022 r.” W formularzu przesłanym przez ŚUW, w rubryce „Kwota niezbędna do realizacji zadania w 2022 r. (pomniejszona o kwotę już przekazaną na rachunek gminy)” wpisano kwotę 3 060 000,00 zł.

(akta kontroli str. 697-698, 716-717, 721, 729, 733)

W dniu 18 października 2022 r. UM w Bytomiu przekazał MOPR kwotę 13 525 200,00 zł z przeznaczeniem na wypłatę dodatku węglowego.

(akta kontroli str. 721, 729, 733)

W sprawie przekazania MOPR powyższej kwoty dotacji na wypłatę dodatku węglowego po sześciu dniach od jej wpływu na rachunek Gminy Bytom Prezydent Miasta wyjaśnił, że: (...) w dniu 14 października 2022 roku do Urzędu Miejskiego w Bytomiu wpłynął wniosek dyrektora MOPR nr FK.3021.161.2022.IK z dnia 13 października 2022 roku z prośbą o dokonanie zmian w planie finansowym MOPR w zakresie zwiększenia planu wydatków na wypłaty dodatku węglowego w miesiącach od października do grudnia 2022 roku wraz z kosztami obsługi zadania w łącznej kwocie 16.585.200 zł. W tym samym dniu skierowano do Przewodniczącego Rady Miejskiej w Bytomiu pismo o zwołanie nadzwyczajnego posiedzenia Rady Miejskiej w możliwie najkrótszym terminie. W dniu 18 października 2022 r. na sesji Rady Miejskiej podjęto uchwałę nr LXVIII/874/22 zmieniającą uchwałę budżetową miasta Bytomia na 2022 rok w zakresie zwiększenia budżetu po stronie dochodów w ramach środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na finansowanie zadań wynikających z Ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 roku o dodatku węglowym i wydatków przeznaczonych na wypłatę dodatku węglowego w kwocie 16.585.200 zł. Niezwłocznie po podjęciu uchwały przez Radę Miejską tj. 18 października 2022 roku przekazano środki finansowe w wysokości 13.525.200 zł na rachunek bankowy MOPR.

(akta kontroli str. 718-720, 743-767)

⁶² Znak: FK.3021.161.2022.IK.

⁶³ Za pomocą aplikacji CAS.

Łącznie MOPR otrzymał w 2022 r. 33 660 000,00 zł na wypłatę dodatku węglowego, z czego zwrócił do UM w Bytomiu ogółem kwotę 1 104 660,00 zł⁶⁴.

(akta kontroli str. 721-725, 729-730, 737-739, 735)

W dniu 4 stycznia 2022 r. w sprawozdaniu „Realizacja wypłat dodatku węglowego dla gmin w roku 2022 i potencjalne zapotrzebowanie na środki w roku 2023”, przesłanym do WRiPS ŚUW, MOPR określił wysokość dodatkowych środków z limitu roku 2023, niezbędnych do zakończenia zadania: ogółem 238 680,00 zł, w tym 234 000,00 zł na dodatek węglowy i 4 680,00 zł na koszty obsługi.

Pismem z 12 stycznia 2023r.⁶⁵ ówczesny Dyrektor MOPR zwrócił się do Prezydenta Miasta o dokonanie zmian w planie finansowym wydatków MOPR na 2023 r., polegających na zwiększeniu w kwocie 238 680,00 zł w dziale 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, rozdziale 85395 Pozostała działalność.

(akta kontroli str. 699, 747-748)

W dniu 25 stycznia 2023 r. UM w Bytomiu otrzymał od Wojewody Śląskiego kwotę 238 680,00 zł na sfinansowanie wypłat dodatków węglowych w 2023 r.

Na sesji RM, która odbyła się 30 stycznia 2023 r. podjęto uchwałę Nr LXXIII/929/23 zmieniającą uchwałę budżetową Miasta na 2023 rok. W budżecie Miasta dokonano, w zakresie zadań administracji rządowej wykonywanych przez gminę, zwiększenia po stronie dochodów w dziale 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, dochody bieżące - środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w kwocie 1 235 220,00 zł, w tym na finansowanie zadań wynikających z ustawy o dodatku węglowym 238 680,00 zł.

(akta kontroli str. 700-713, 726)

Kwota 238 680,00 zł została przekazana MOPR przez UM w Bytomiu w dniu 31 stycznia 2023 r., tj. po sześciu dniach od jej wpływu do Urzędu. Prezydent Bytomia wyjaśnił, że: (...) w dniu 13 stycznia 2023 roku do Urzędu Miejskiego w Bytomiu wpłynął wniosek dyrektora MOPR nr FK.3021.6.2023.IK z dnia 12 stycznia 2023 roku z prośbą o dokonanie zmian w planie finansowym MOPR w zakresie zwiększenia planu wydatków na wypłaty dodatku węglowego wraz z kosztami obsługi zadania w łącznej kwocie 238.680 zł tj. kwocie wynikającej ze złożonego przez MOPR zapotrzebowania za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej. Wniosek został ujęty w projekcie uchwały zmieniającej uchwałę budżetową miasta Bytomia na 2023 rok i skierowany pod obrady sesji Rady Miejskiej planowanej na 30 stycznia 2023 roku. W dniu tym podjęto uchwałę nr LXXIII/929/23 zmieniającą uchwałę budżetową miasta Bytomia na 2023 rok w zakresie zwiększenia budżetu po stronie dochodów w ramach środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na finansowanie zadań wynikających z Ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 roku o dodatku węglowym i wydatków przeznaczonych na wypłatę dodatku węglowego w kwocie 238.680 zł. Niezwłocznie po podjęciu uchwały przez Radę Miejską tego samego dnia, tj. 31 stycznia 2023 roku przekazano środki finansowe w wysokości 238.680 zł na rachunek bankowy MOPR. Reasumując wyjaśniam, że nie było zwłoki w przekazaniu przedmiotowych środków. Zasiłki one konto bankowe MOPR w Bytomiu niezwłocznie po spełnieniu wszystkich formalnych wymogów dotyczących zwiększenia planu dochodów i wydatków obowiązujących w każdej jednostce budżetowej.

(akta kontroli str. 726, 731, 740)

⁶⁴ W tym: 526 320,00 zł 13 grudnia 2022 r. i 578 340,00 zł 30 grudnia 2022 r.

⁶⁵ Znak: FK.3021.161.2022.IK.

2.2. Wysokość kwoty wydatkowanej w 2022 r. na realizację przez MOPR zadania wypłaty dodatku węglowego wyniosła 32 554 923,25 zł, w tym na wypłatę samych świadczeń 31 917 000,00 zł.

W 2022 r. poniesiono koszty obsługi dodatku węglowego w kwocie ogółem 637 923,25 zł⁶⁶, z tego na wynagrodzenia osobowe pracowników przeznaczono 455 583,38 zł (71,4%), na składki na ubezpieczenia społeczne 78 923,27 zł (12,4%), na składki na Fundusz Pracy 10 202,57 zł (1,6%), na zakup materiałów i wyposażenia dla Wydziału Organizacyjnego i Kadr 77 202,47 zł (12,1%), zakup usług pozostałych 15 105,80 zł (2,4%) oraz na wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający 905,76 zł (0,1%).

(akta kontroli str. 768-771, 775a-781, 795-799)

Łączny zwrot niewykorzystanych środków w 2022 r. przez MOPR i UM w Bytomiu wyniósł ogółem kwotę 1 105 076,75 zł⁶⁷.

Wysokość kwoty wydatkowanej w 2023 r. na realizację zadania wypłaty dodatku węglowego wyniosła 70 317,69 zł, w tym na wypłatę samych świadczeń 69 000,00 zł.

W 2023 r. poniesiono koszty obsługi dodatku węglowego w kwocie ogółem 1 317,69 zł, z tego na wynagrodzenia osobowe pracowników przeznaczono 1 100,00 zł (83,5%), na składki na ubezpieczenia społeczne 190,74 zł (14,5%) oraz na składki na Fundusz Pracy 26,95 zł (2%).

W dniu 27 lutego 2023 r. MOPR zwrócił na rachunek UM w Bytomiu kwotę 168 362,31 zł niewykorzystanej dotacji. W tym samym dniu UM w Bytomiu przekazał tę kwotę Wojewodzie Śląskiemu.

(akta kontroli str. 725, 741-742, 774, 780-782, 785-786, 788)

2.3. MOPR wypłacił wszystkie należne świadczenia z tytułu przyznania prawa do dodatku węglowego ogółem w kwocie 31 986 000,00 zł (na 10 662 dodatków), w tym: 31 917 000,00 zł w 2022 r. (10 639 dodatków) i 69 000,00 zł w 2023 r. (23 dodatki).

(akta kontroli str. 773)

2.4. W wyniku przeprowadzonej analizy terminowości wypłat dodatku węglowego ustalono, że na objętych szczegółowym badaniem 70 wypłat⁶⁸ w 46 przypadkach (tj. 65,7%) MOPR dokonał wypłat dodatków węglowych w terminach określonych w art. 2 ust. 11 ustawy o dodatku węglowym. W 24 przypadkach⁶⁹ (tj. 34,3%) termin wypłaty został przekroczony. Przekroczenie przez MOPR terminów wypłat w ww. przypadkach było spowodowane brakiem środków finansowych na ten cel.

(akta kontroli str. 835-836, 839, 900)

W 2022 r. w 11 sprawach nastąpiło przekroczenie (od trzech do 19 dni) miesięcznego terminu wypłaty dodatku węglowego określonego w art. 2 ust. 11⁷⁰ ustawy o dodatku węglowym. W czterech⁷¹ spośród nich termin wypłaty został przekroczony, ponieważ MOPR nie otrzymał jeszcze pierwszej transzy środków przeznaczonych na wypłaty.

⁶⁶ W tym koszt obsługi poniesiony przez MOPR wyniósł 578 520,00 zł, a przez UM w Bytomiu 59 403,25 zł.

⁶⁷ W tym: 1 104 660,00 zł zwrócone przez MOPR i 416,75 zwrócone przez UM w Bytomiu.

⁶⁸ Ustalenia w zakresie terminowości wypłat dokonano na podstawie analizy 70 przypadków wypłat dodatku węglowego, a mianowicie: na podstawie dokonanego przeglądu analitycznego 30 spraw wybranych losowo, 20 wypłat wniosków złożonych przed 30 października 2022 r., 19 wypłat zrealizowanych 31 stycznia 2023 r. i jednej wypłaty zrealizowanej 6 lutego 2023 r.

⁶⁹ W tym w 11 w 2022 r. i 13 w 2023 r.

⁷⁰ Wg stanu prawnego obowiązującego w okresie od 12 sierpnia 2022 r. do 19 września 2022 r.

⁷¹ Sprawy: SR.4190.64.2022.WK (przekroczenie o sześć dni), SR.4190.73.2022.WK (przekroczenie o sześć dni), SR. 4190.395.2022.MP (przekroczenie o pięć dni) i SR.4190.3009.2022.AW (przekroczenie o trzy dni).

Wpłynęła ona do UM w Bytomiu w dniu 21 września 2022 r. i została przekazana do MOPR 22 września 2022 r., w tym samym dniu nastąpiły wypłaty w ww. sprawach.

W siedmiu przypadkach przekroczenia terminu wypłaty nastąpiły również z powodu braku środków na wypłaty dodatków węglowych. W formularzu zapotrzebowania, które przesłał ŚUW poprzez aplikację CAS, MOPR był zobowiązany do 13 września 2022 r. podać kwotę potrzebną na wypłaty dodatków węglowych tylko do wysokości już pozytywnie zweryfikowanych wniosków. W związku z tym w zapotrzebowaniu przesłanym do ŚUW MOPR wyszczególnił kwotę 20 134 800,00 zł (6 580 pozytywnie zweryfikowanych wniosków do 12 września 2022 r.). Sprawy, w których nastąpiły przekroczenia terminów wypłaty, zostały rozstrzygnięte po dniu 13 września 2022 r. i tym samym MOPR, do wpływu 18 października 2022 r. następnej transzy środków, nie mógł dokonać wypłat dodatków węglowych. We wszystkich ww. przypadkach MOPR dokonał wypłat dodatków węglowych w dniu wpływu drugiej transzy środków finansowych, tj. 18 października 2022 r. Dotyczyło to postępowań w sprawach:

- 1) nr SR.423.1.7732.2022.JW-1: wniosek o wypłatę dodatku węglowego wpłynął do MOPR 13 września 2022 r. Sprawa została rozpatrzona 19 września 2022 r. wydaniem informacji o przyznaniu prawa do dodatku węglowego⁷², przekroczenie terminu wypłaty wyniosło pięć dni,
- 2) nr SR.423.1.8089.2022.JW-1: wniosek o wypłatę dodatku węglowego wpłynął do MOPR 15 września 2022 r. Sprawa została rozpatrzona 19 września 2022 r. wydaniem informacji o przyznaniu prawa do dodatku węglowego⁷³, przekroczenie terminu wypłaty wyniosło trzy dni,
- 3) nr SR.423.1.5268.2022.DS: wniosek o wypłatę dodatku węglowego wpłynął do MOPR 30 sierpnia 2022 r. Sprawa została rozpatrzona 19 września 2022 r. wydaniem informacji o przyznaniu prawa do dodatku węglowego⁷⁴, nastąpiło przekroczenie terminu wypłaty dodatku węglowego o 19 dni,
- 4) nr SR.423.1.7464.2022.WA: wniosek o wypłatę dodatku węglowego wpłynął do MOPR 4 września 2022 r. Sprawa została rozpatrzona 16 września 2022 r. wydaniem informacji o przyznaniu prawa do dodatku węglowego⁷⁵, nastąpiło przekroczenie terminu wypłaty dodatku węglowego o 14 dni,
- 5) nr SR.423.1.7632.2022.BN: wniosek o wypłatę dodatku węglowego wpłynął do MOPR 12 września 2022 r. Sprawa została rozpatrzona 18 września 2022 r. wydaniem informacji o przyznaniu prawa do dodatku węglowego⁷⁶, nastąpiło przekroczenie terminu wypłaty dodatku węglowego o 6 dni,
- 6) nr SR.423.1.7860.2022.AN: wniosek o wypłatę dodatku węglowego wpłynął do MOPR 13 września 2022 r. Sprawa została rozpatrzona 19 września 2022 r. wydaniem informacji o przyznaniu prawa do dodatku węglowego⁷⁷, nastąpiło przekroczenie terminu wypłaty dodatku węglowego o 5 dni,
- 7) nr SR.423.1.8025.2022.AZ1: wniosek o wypłatę dodatku węglowego wpłynął do MOPR 14 września 2022 r. Sprawa została rozpatrzona 16 września 2022 r. wydaniem Informacji o przyznaniu prawa do dodatku węglowego⁷⁸, nastąpiło przekroczenie terminu wypłaty dodatku węglowego o 4 dni.

(akta kontroli str. 410-433, 714-715, 835-897)

⁷² Znak: SR.423.1.7732.P.1.7064.2022/info.

⁷³ Znak: SR.423.1.8089.P.1.7088.2022/info.

⁷⁴ Znak: SR.423.1.5268.P.1.6974.2022/info.

⁷⁵ Znak: SR.423.1.7464.P.1.6682.2022/info.

⁷⁶ Znak: SR.423.1.7632.P.1.6930.2022/info.

⁷⁷ Znak: SR.423.1.7860.P.1.7025.2022/info.

⁷⁸ Znak: SR.423.1.8025.P.1.6843.2022/info.

W sprawie przyczyny przekroczenia terminu wypłaty dodatku węglowego w postępowaniach nr SR.423.1.7732.2022.JW-1 i SR.423.1.8089.2022.JW-1 ówczesny Dyrektor MOPR wyjaśnił: *Pierwsze szacunkowe zapotrzebowania środków na realizację wypłat dodatku węglowego, w rozbiciu na poszczególne miesiące od sierpnia 2022 r. do grudnia 2022 r., MOPR w Bytomiu przekazał do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w dniu 31.08.2022 r. Następnie 13.09.2022 r., zgodnie z wnioskiem dotyczącym określenia potrzeb na środki na finansowanie wypłat dodatku węglowego w miesiącu wrześniu 2022 r., tutejszy Organ został zobligowany do wskazania kwoty potrzebnej do wypłaty wynikającej z pozytywnie zweryfikowanych wniosków. Kwota ta została przekazana przez Śląski Urząd Wojewódzki 21.09.2022 r. Mając na uwadze, iż wskazane powyżej wnioski zostały rozpatrzone w dniu 19.09.2022 r. nie zostały ujęte w zapotrzebowaniu z dnia 13.09.2022 r. W związku z powyższym wypłata dodatku węglowego przyznanego na mocy informacji SR.423.1.7732.P.1.7064.2022 oraz SR.423.1.8089.P.1.7088.2022 została zrealizowana z kolejnej transzy przekazanej na konto tutejszego Ośrodka 18.10.2022 r., zatem niezwłocznie po otrzymaniu dotacji. W tym miejscu należy nadmienić, iż zapotrzebowania na środki były składane zgodnie z wytycznymi i w terminach wskazanych przez Śląski Urząd Wojewódzki, natomiast czas oczekiwania na dotacje był całkowicie niezależny od Organu realizującego przedmiotowe zadanie.*

(akta kontroli str. 665-668)

W sprawie przyczyny przekroczenia terminu wypłaty dodatku węglowego w postępowaniach nr SR.423.1.5268.2022.DS, SR.423.1.7464.2022.WA, SR.423.1.7632.2022.BN, SR.423.1.7860.2022.AN i SR.423.1.8025.2022.AZ1 p.o. Dyrektora wyjaśniła: (...) *pierwsze szacunkowe zapotrzebowania środków na realizację wypłat dodatku węglowego w rozbiciu na poszczególne miesiące od sierpnia 2022 r. do grudnia 2022 r., MOPR w Bytomiu przekazał do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w dniu 31.08.2022 r. Następnie 13.09.2022 r., zgodnie z wnioskiem dotyczącym określenia potrzeb na środki na finansowanie wypłat dodatku węglowego w miesiącu wrześniu 2022 r., tutejszy Organ został zobligowany do wskazania kwoty potrzebnej do wypłaty wynikającej z pozytywnie zweryfikowanych wniosków. Kwota ta została przekazana przez Śląski Urząd Wojewódzki 21.09.2022 r. Mając na uwadze, iż wskazane powyżej wnioski zostały rozpatrzone w dniach 16-19.09.2022 r. nie zostały ujęte w zapotrzebowaniu z dnia 13.09.2022 r. W związku z powyższym wypłata dodatku węglowego w powyższych sprawach została zrealizowana z kolejnej transzy przekazanej na konto tutejszego Ośrodka 18.10.2022 r. zatem niezwłocznie po otrzymaniu dotacji.*

(akta kontroli str. 1174-1180)

W 2023 r., w 13 sprawach nastąpiło przekroczenie (od jednego do 52 dni) dwumiesięcznego terminu wypłaty dodatku węglowego określonego w art. 2 ust. 11⁷⁹ ustawy o dodatku węglowym. Niedochowanie ww. terminu zostało spowodowane brakiem środków finansowych na wypłaty. Kwota 238 680,00 zł przeznaczona na wypłaty dodatków węglowych w 2023 r. została przekazana do MOPR przez UM w Bytomiu w dniu 31 stycznia 2023 r. i w tym dniu nastąpiły wypłaty w nw. sprawach, w których nastąpiło przekroczenie terminu:

- 1) nr SR.423.1.11188.2022.AZ1: wniosek o wypłatę dodatku węglowego wpłynął do MOPR w dniu 21 listopada 2022 r. Sprawa została rozpatrzona 3 stycznia 2023 r. wydaniem informacji o przyznaniu prawa do dodatku węglowego⁸⁰, przekroczenie terminu wypłaty dodatku węglowego o 10 dni,

⁷⁹ Wg stanu prawnego obowiązującego od 20 września 2022 r.

⁸⁰ Znak: SR.423.1.11188.P.1.10.2023/info.

- 2) nr SR.423.1.11102.2022.KDP: wniosek o wypłatę dodatku węglowego wpłynął do MOPR w dniu 16 listopada 2022 r. Sprawa została rozpatrzona 4 stycznia 2023 r. wydaniem informacji o przyznaniu prawa do dodatku węglowego⁸¹, przekroczenie terminu wypłaty dodatku węglowego o 15 dni,
- 3) nr SR.423.1.11228.2022.AN: wniosek o wypłatę dodatku węglowego wpłynął do MOPR w dniu 22 listopada 2022 r. Sprawa została rozpatrzona 3 stycznia 2023 r. wydaniem informacji o przyznaniu prawa do dodatku węglowego⁸², nastąpiło przekroczenie terminu wypłaty dodatku węglowego o dziewięć dni,
- 4) nr SR.423.1.11367.2022.AM: wniosek o wypłatę dodatku węglowego wpłynął do MOPR w dniu 25 listopada 2022 r. Sprawa została rozpatrzona 3 stycznia 2023 r. wydaniem informacji o przyznaniu prawa do dodatku węglowego⁸³, nastąpiło przekroczenie terminu wypłaty dodatku węglowego o sześć dni,
- 5) nr SR.423.1.10011.22.2023.KDP⁸⁴: wniosek o wypłatę dodatku węglowego wpłynął do MOPR w dniu 11 października 2022 r. Sprawa została rozpatrzona 5 stycznia 2023 r. wydaniem informacji o przyznaniu prawa do dodatku węglowego⁸⁵, nastąpiło przekroczenie terminu wypłaty dodatku węglowego o 52 dni,
- 6) nr SR.423.1.11533.2022.BN: wniosek o wypłatę dodatku węglowego wpłynął do MOPR w dniu 29 listopada 2022 r. Sprawa została rozpatrzona 30 grudnia 2022 r. wydaniem informacji o przyznaniu prawa do dodatku węglowego⁸⁶, nastąpiło przekroczenie terminu wypłaty dodatku węglowego o jeden dzień,
- 7) nr SR.423.1.114421.2022.AZ1: wniosek o wypłatę dodatku węglowego wpłynął do MOPR w dniu 28 listopada 2022 r. Sprawa została rozpatrzona 3 stycznia 2023 r. wydaniem informacji o przyznaniu prawa do dodatku węglowego⁸⁷, nastąpiło przekroczenie terminu wypłaty dodatku węglowego o dwa dni,
- 8) nr SR.423.1.11127.2022.AN: wniosek o wypłatę dodatku węglowego wpłynął do MOPR w dniu 17 listopada 2022 r. Sprawa została rozpatrzona 2 stycznia 2023 r. wydaniem informacji o przyznaniu prawa do dodatku węglowego⁸⁸, nastąpiło przekroczenie terminu wypłaty dodatku węglowego o 14 dni,
- 9) nr SR.423.1.11186.2022.AN: wniosek o wypłatę dodatku węglowego wpłynął do MOPR w dniu 21 listopada 2022 r. Sprawa została rozpatrzona 3 stycznia 2023 r. wydaniem informacji o przyznaniu prawa do dodatku węglowego⁸⁹, nastąpiło przekroczenie terminu wypłaty dodatku węglowego o 10 dni,
- 10) nr SR.423.1.11501.2022.AN: wniosek o wypłatę dodatku węglowego wpłynął do MOPR w dniu 29 listopada 2022 r. Sprawa została rozpatrzona 10 stycznia 2023 r. wydaniem informacji o przyznaniu prawa do dodatku węglowego⁹⁰, nastąpiło przekroczenie terminu wypłaty dodatku węglowego o dwa dni,
- 11) nr SR.423.1.11577.2022.KB: wniosek o wypłatę dodatku węglowego wpłynął do MOPR w dniu 29 listopada 2022 r. Sprawa została rozpatrzona 30 grudnia 2022 r. wydaniem informacji o przyznaniu prawa do dodatku węglowego⁹¹, nastąpiło przekroczenie terminu wypłaty dodatku węglowego o dwa dni,

⁸¹ Znak: SR.423.1.11102.P.1.20.2023/info.

⁸² Znak: SR.423.1.11228.P.1.11.2023/info.

⁸³ Znak: SR.423.1.11367.P.1.14.2023/info.

⁸⁴ Sprawa szczególnie skomplikowana, rozpatrzona w ciągu 48 dni, przy uwzględnieniu 38 dni przerw w postępowaniu. MOPR, zgodnie z art. 36 § 1 Kpa zawiadomił stronę o wydłużeniu terminu załatwienia sprawy.

⁸⁵ Znak: SR.423.1.10011.P.1.21.2023/info.

⁸⁶ Znak: SR.423.1.11533.P.1.11076.2022/info.

⁸⁷ Znak: SR.423.1.11442.P.1.4.2023/info.

⁸⁸ Znak: SR.423.1.11127.P.1.2.2023/info.

⁸⁹ Znak: SR.423.1.11186.P.1.13.2023/info.

⁹⁰ Znak: SR.423.1.11501.P.1.15.2023/info.

⁹¹ Znak: SR.423.1.11577.P.1.11075.2022/info.

12) nr SR.423.1.11330.2022.JT wniosek o wypłatę dodatku węglowego wpłynął do MOPR w dniu 25 listopada 2022 r. Sprawa została rozpatrzona 29 grudnia 2022 r. wydaniem decyzji o przyznaniu prawa do dodatku węglowego⁹², nastąpiło przekroczenie terminu wypłaty dodatku węglowego o sześć dni.

W sprawie nr SR.423.1.11684.2022.AZ⁹³ wniosek o wypłatę dodatku węglowego wpłynął do MOPR w dniu 30 listopada 2022 r. Sprawa została rozpatrzona 2 lutego 2023 r. wydaniem Informacji o przyznaniu prawa do dodatku węglowego⁹⁴. Wypłata nastąpiła 6 lutego 2023 r., tj. po 68 dniach od dnia złożenia wniosku o dodatek węglowy, nastąpiło przekroczenie terminu wypłaty dodatku węglowego o osiem dni.

(akta kontroli str. 726, 731, 900-1173)

W sprawie przyczyny przekroczenia terminu wypłaty dodatku węglowego w ww. przypadkach p.o. Dyrektora wyjaśniła: *Mając na uwadze koniec roku budżetowego i konieczność dokonania związanych z tym rozliczeń, ostatnia wypłata dodatku węglowego w roku 2022 nastąpiła 29.12.2022 r. i dotyczyła wniosków zweryfikowanych pozytywnie do 28.12.2022 r. Następnego zapotrzebowanie środków na realizację wypłat dodatku węglowego Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Bytomiu przekazał do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w dniu 04.01.2023 r. W związku z powyższym wypłata świadczenia w opisanych powyżej sprawach została zrealizowana z transzy przekazanej na konto tegoż Ośrodka 31.01.2023 r. zatem niezwłocznie po otrzymaniu dotacji. (...) Nadmieniam, iż (...) zapotrzebowania na środki były składane zgodnie z wytycznymi i w terminach wskazanych przez Śląski Urząd Wojewódzki, natomiast czas oczekiwania na dotację był całkowicie niezależny od Organu realizującego przedmiotowe zadanie.*

(akta kontroli str. 1175-1180)

2.5. MOPR przedstawił Wojewodzie Śląskiemu rozliczenie środków na realizację wypłat dodatku węglowego z wyodrębnieniem liczby i kwoty wypłaconych dodatków węglowych, otrzymanych w 2022 r. w dniu 16 stycznia 2023 r. oraz w 2023 r. w dniu 28 lutego 2023 r. Dane wykazane w ww. sprawozdaniach były zgodne z zapisami w prowadzonej ewidencji wypłat świadczeń oraz zapisów na stronie Ma konta 130 dla działu 853, rozdział 85395, § 311 dla dodatku węglowego.

(akta kontroli str. 729-731, 768-770, 771, 773, 782-786)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie proces wypłaty dodatku węglowego w zbadanych sprawach. Przyczyna przekroczenia terminów wypłat, które wystąpiły w 24 spośród 70 badanych przypadków, nie leżała po stronie MOPR, który każdorazowo realizował wypłaty natychmiast po otrzymaniu środków finansowych. MOPR prawidłowo i terminowo sprawozdawał do SUW w zakresie otrzymanych i wydatkowanych środków na wypłatę dodatku węglowego, co NIK ocenia pozytywnie.

⁹² Znak: SR.423.1.11330.P.1.11073.2022/info.

⁹³ Sprawa szczególnie skomplikowana, rozpatrzona w ciągu 35 dni, przy uwzględnieniu 29 dni przerw w postępowaniu wynikających z przyczyn niezależnych od MOPR.

⁹⁴ Znak: SR.423.1.11684.P.1.31.2023/info.

IV. Uwagi i wnioski

Z uwagi na zmianę uwarunkowań organizacyjnych, tj. upływ określonego w ustawie o dodatku węglowym terminu wypłat dodatku węglowego, NIK nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Katowice, dnia 17 marca 2023 r

Kontroler

Anna Loppe

Gł. specjalista kontroli państwowej

.....

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Katowicach